

KUNSTIÕPETUS

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane: õpib esmaseid kunstilisi väljendusvahendeid ja oskab neid kasutada; tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid; kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus; analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust; märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte; õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti; seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust. Põhikooli lõpuks teadvustab õpilane kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas. Mõistab kunsti olemust.

Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuvmas maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat (õpilane kui looja) ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist. Mõistab kunstiajalugu ja kultuurilugu. Õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoscuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Teooria on seotud praktiliste töödega. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmjena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajalooost näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades: lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega; võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile; kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni; kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskkond jne; rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

I astmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainekandajate omandatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus. II astmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöodes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnika, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist. III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töodes katsetatakse uusi meedie ja väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Mitte alavääristada õpilast ning ka kõige raskemas olukorras leida positiivset. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Tunni alguses selgitada, mis on antud ülesandes oluline. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

- tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust; mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas.
- Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas;
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Tunneb nüüdiskunsti.
- Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisel vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;

- teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;

Õppesisu

Põhikooli 4-6 kl. – Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Põhikooli 7-9 kl. – Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

Õppetegevus

- Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
- Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- Töö teostamine ja esitamine.
- Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine.
- Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
- Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.
- Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine ja arutelud terminoloogia kasutamine. Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab valdava osa õpet klassis, kus on 500 lux päevavalgusspektriga valgustus tööpinnaal, vesi/kanalisatsioon, reguleeritava kõrgusega molbertid koos joonistusalustega, tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika. Kool tagab kooli õppekava järgi kunstitundideks foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri ning internetiühendusega arvutite kasutamise võimaluse. Samuti võimaldab kool vajalikud kunstivahendid ja -materjalid.

I KOOLIASTE KUNSTIÕPETUSE ÜLDOSA

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeaine õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti teemadel; väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

1.1.Pädevused

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu.

- **Väärtuspädevus**

Selle pädevuse kaudu väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kujundatakse positiivne hoiak, väärtustatakse jätkusuutlikku ja vastutustundlikku eluviisi.

- **Enesemääratluspädevus**

Enesemääratluspädevuse kaudu toimuv pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti.

- **Sotsiaalne pädevus**

Kujundab koostöövalmidust ning aitab väärtustada üksteise toetamist uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, loovtööde, arutluste ja esitluste abil. Kunstitööde üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist.

- **Õpipädevus**

Kunstis kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Kunstis saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

- **Suhtluspädevus**

Suhtluspädevuse saavutamiseks esitletakse töid, võrreldakse ning aruteldakse erinevaid seisukohti, mis toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist.

- **Ettevõtlikkuspädevus**

Ettevõtlikkuspädevuse kaudu väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi, õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima ning vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest.

- **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus**

Võimaldab kasutada kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdleb ja liigitab erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutab sümboleid.

1.2.Lõiming teiste õppeainetega

Kunsti ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, inimeseõpetus, loodusõpetus, tööõpetus, kehaline kasvatus). Kunsti kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümboolid ja meetodid);

5) tööõpetusest lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

1.3.Läbivate teemade rakendamine

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel.

Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst võimaldab õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid.

Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Teabekeskond

Tutvutakse meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet

Tutvustakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse.

Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Põlva Koolis pööratakse erilist tähelepanu pärimuskultuurile, võru keele ja kultuuri tutvustamisele ja säilitamisele.

Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.

Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

1.4. Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuv maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine;
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine;
- 3) mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmehaiguse ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloo näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

1.5.Hindamine

Hindamine toimub vastavalt Põlva Koolis kehtivale hindamisjuhendile. Töödele antakse kirjalik ja/või suuline hinnang I kooliastmes. Põlva Koolis antakse 1. klassis töödele sõnalisi hinnanguid. Numbrilised hinded on 2. ja 3. klassis.

Hindamise eesmärk on anda õpilastele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära ning koostööoskusi. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õpitulemusi hinnatakse kujundava hindamise põhimõtete järgi ehk antakse hinnanguid õppe kestel toimuvale. Tagasiside antakse õigeaegselt ja täpselt ning kirjeldatakse õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi.

Esitatakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Kujundavas hindamises on tähtis koht õpilase enesehinnangul.

1.klass

Õpitulemused 1. klassis

1. klassi õpilane:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned;
- paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- katsetab ja kasutab julgelt õpitud joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks;
- kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- arutleb tarbevormide üle;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- tuleb toime reaalses muuseumi (galerii)keskkonnas;
- arutleb meedia rolli ja mõju üle igapäevaelus, kasutades õpitud ainemõisteid.

Õppesisu I kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 1. klassis
Pildiline ja ruumiline väljendus Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine.

<p>looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.</p>	<p>1. klass</p> <p>Vabanemine stampkujunditest (päikese-neljandik, aknarist jms). Tuttavate asjade kujutamine – lilled, mänguasjad jms. Inimese vanuse, ameti jms joonistamine mälu järgi. Mõisted kolmnurk, ruut, ring jne. Mänguasjade ja omameisterdatud mudelitega lavastuslikud mängud.</p>
<p>Materjalid ja tehnikad Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).</p>	<p>Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.</p> <p>1. klass</p> <p>Maal – näpuvärvid, guašš. Skulptuur – plastiliin, savi jt pehmed voolimismaterjalid. Graafika – riipimine vms.</p>
<p>Disain ja keskkond Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p>	<p>Ideede selgitamine ja vormistamine jooniste ja makettidena tulenevalt situatsiooni kirjeldavast lähteülesandest. Vormi ja funktsiooni seos. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes.</p> <p>1. klass</p> <p>Märk – geomeetriliste kujundite erinevad tähendused. Kiri – oma nime kujundus portfooliol vms.</p>
<p>Kunstikultuur Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p>	<p>Vana ja uue võrdlemine. Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja nende üle arutlemine.</p> <p>1. klass</p> <p>Eesti ja maailm – keskaegsed hooned. Rahvakunst – laulupidu ja rahvariided.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.</p>	<p>Meedia kodus ja koolis. Pildilise jutustuse vormid ja vahendid.</p> <p>1. klass</p> <p>Asjade tähendus pildil (nt loodusmaterjalidest installatsiooni jäädvustamine fotona).</p>

Lõiming 1. klassis

Emakeel: sõnaline eneseväljendus, arutus- ja kirjeldusoskus; lugude jutustamine; tähed, tekstist arusaamine.

Matemaatika: geomeetrilised kujundid: ring, ruut, kolmnurk, kuup, risttahukas ja püramiid, kujundite tipud, servad ja tahud; kera; ümbritsevast tasandiliste ja ruumiliste kujundite leidmine.

Kodundus: arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle; ruumide korrastamine ja kaunistamine.

Tööõpetus (kavandamine): ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine; ideede visandamine paberil; idee esitlemine.

Tööõpetus (materjalid): materjalide saamisluhu, omadused, otstarve ja kasutamine; katsetused erinevate materjalidega; sagedasemad töövahendid; jõukohaste esemete modelleerimine ja meisterdamine; materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine); ümbritsevate esemete vaatamine, nende disain minevikus ja tänapäeval.

Muusika: loomingulisus musitseerimisel, muusika lugude jutustajana.

Loodusõpetus: kodukoha/kooliümbruse tuntumad vaatamisväärsused, kodukoha ajalugu ja ehitised.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: positiivne hoiak õppimisse.

Väärtused ja kõlblus: minu asjad, asjade väärtus, asjade hoidmine.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: osalemine rühmatöös, oma arvamuse avaldamine.

Kultuuriline identiteet: kunstiteoste ja mineviku-kogemuse (esemed, lood) säilitamise tähtsus.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: keskkond minu ümber.

Teabekeskkond: infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel

Kultuuriline identiteet: kunstiteoste ja mineviku-kogemuse (esemed, lood) säilitamise tähtsus.

2.klass

Õpitulemused 2. klassis

2. klassi õpilane:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks;
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- kasutab õpitud joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- kasutab erinevaid paberi kasutamise töövõtteid ning tehnikaid;
- paneb tähele värvide koosmõju;
- kujutab esemeid, olendeid, sündmusi omas laadis endale tähenduslikes töödes;
- jutustab visuaalselt lugusid;
- valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks;
- kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd;
- seostab vormi otstarbega;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;

- kirjeldab ja arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- tuleb toime muuseumi-keskkonnas;
- arutleb reklaami mõju üle igapäevaelus.

Õppesisu I kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 2. klassis
Pildiline ja ruumiline väljendus Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine. 2. klass Puude, mägede, pilvede jms kujutamine mitmel erineval moel. Esemete tähtsamad tunnused. Esmased proportsioonireeglid. Geomeetristest kujunditest pildi loomine. Piltjutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.
Materjalid ja tehnikad Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).	Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökooha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine. 2. klass Maal – tempera. Skulptuur - seisvad figuurid materjali lisamisega. Graafika – monotüüpia jt erinevad tömmised.
Disain ja keskkond Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitised keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.	Ideede selgitamine ja vormistamine jooniste ja makettidena tulenevalt situatsiooni kirjeldavast lähteülesandest. Vormi ja funktsiooni seos. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes. 2. klass Märk – liiklusmärkide keel. Kiri – dekoratiivkiri kingipakil.
Kunstikultuur Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides,	Vana ja uue võrdlemine. Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja nende üle arutlemine.

ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähimbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.	2. klass Eesti ja maailm – lossid, kindlused ja mõisahooned Rahvakunst – talu ja taluriistad.
Meedia ja kommunikatsioon Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.	Meedia kodus ja koolis. Pildilise jutustuse vormid ja vahendid. 2. klass Piltjutustuse kujundamine (nt foto sidumine joonistuste ja tekstiga). E-kaart.

Lõiming 2. klassis

Emakeel: suuline väljendusoskus; joonistuse põhjal jutustamine; lugemistekstidest lähtudes oma loo joonistamine.

Loodusõpetus: inimeste elu võrdlemine maal ja linnas; erinevad elukeskkonnad; vastutustundlik ja keskkonda hoidev tarbimine; Eesti saared; taimede välisehitus, loomade välisehitus; ühe taime või looma uurimine; loomaaia või loomapargi külastus või lemmik-loomapäeva korraldamine; organismid erinevates elukeskkondades.

Muusika: loodushääled muusikas; muusikakuulamine ja muusikaline lugu; muusika meeleolu visualiseerimine; helide tekitamine paberiga (lehvitamine, kortsutamine, rebimine jm): muusika elemendid (rütm, dünaamika, meloodia, tämber); regilaulu rütm (mustrid).

Tööõpetus: oma klassiruumi kaunistamine tähtpäevadeks; jõukohaste esemete valmistamine: kasutab materjale säästlikult; valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid; käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades.

Tööõpetus (kavandamine): ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval; ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine; ideede visandamine paberil; idee esitlemine; lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

Tööõpetus (materjalid): eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne); võrdleb materjalide üldisi omadusi.

Võõrkeel: lastele mõeldud erileheküljed muuseumide veebilehtedel.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kool, positiivne suhtumine õppimisse.

Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon: info otsing ja silmaringi avardamine, raamatukogud, internetilehed; veebilehed muuseumide või kunstiteoste tutvustusega.

Väärtused ja kõlblus: minu hobid ja huvid.

Keskkond ja jätkusuutlik areng:looduse ilu,säästev suhtumine loodusesse.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:osalemine rühmatöös, oma arvamuse avaldamine.

Kultuuriline identiteet, seos inimeseõpetusega: traditsioonid peres, koolis, kodukohas; mineviku-kogemuse ja kaasaegse kultuuri säilitamise tähtsus (kunstiteosed, esemed, lood); jõuludega seotud traditsioonid peres, koolis, kodukohas.

Tervis ja ohutus: koolitee, ohtlikud olukorrad, ohutu liiklemine tänaval, maanteel; tervisliku eluviisi väärtustamine; tervislik toitumine.

3. klass

Õpitulemused 3. klassis

3. klassi õpilane:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks;
- paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- kasutab erinevaid akvarelltehnikaid;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuseumides ja näitustel;
- arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- tuleb toime reaalses kultuuri-ja õppekeskkondades;
- kasutab animatsiooniloomise võimalusi;
- kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid;
- tuleb toime virtuaalsetes kultuuri-ja õppekeskkondades;
- teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu I kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 3. klassis
Pildiline ja ruumiline väljendus Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine. 3. klass Maastik kevadel, suvel, sügisel ja talvel. Esimesed katsetused kujutamisel loodusest. Dünaamiline kriipsujuku liikumise kavandamine. Plasttaarast, karpidest loomade vms meisterdamine.

<p>Materjalid ja tehnikad Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).</p>	<p>Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Maal – akvarell, pastell. Skulptuur – voolimine ühest tükist, ilma juurde lisamata. Graafika – papitrükk vms.</p>
<p>Disain ja keskkond Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p>	<p>Ideede selgitamine ja vormistamine jooniste ja makettidena tulenevalt situatsiooni kirjeldavast lähteülesandest. Vormi ja funktsiooni seos. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Märk – stilisatsioon. Kiri – šrifti valik vastavalt ülesandele.</p>
<p>Kunstikultuur Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähimbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p>	<p>Vana ja uue võrdlemine. Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja nende üle arutlemine.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Eesti ja maailm – lähikonna kunstigaleriide ja muuseumide asukoht ja funktsioonid. Rahvakunst – kindamustrid, sokisääred jms. Tegelikuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.</p>	<p>Meedia kodus ja koolis. Pildilise jutustuse vormid ja vahendid.</p>
	<p>3. klass</p> <p>Uue tähenduse andmine asjadele või kujutatava konteksti muutmisega (nt juurviljadest tegelased tervisliku toitumise videos).</p>

Lõiming 3. klassis

Emakeel: sõnaline väljendusoskus, arutusoskus; omakultuur ja kultuuride mitmekesisus muinasjuttude ainetel; raamatute kujundus, pildi joonistamine lugemispala või luuletuse ainetel; teema „Muinaslood ja pärislood“ (märksõnad: mängiv inimene; võlumaailm; tunded ja nende põhjused; tekkelood; kohanimed; müstilised olendid; anekdoodid; uni ja unenäod; muinasjutt ja tõsilugu); rühmatöös oma teksti juurde joonis; teema „Jõuluaeg, omakultuur ja kodukoha pärimused“; etenduse

reklaami teksti koostamine ja kujundamine; piltloo väljamõtlemine ja selle vormistamine; aastaajad, ajaühikud, aja kulgemine, ajatelg (nelja aastaaja pilt); piltidega tabeli/ plakati/ voldiku/ raamatu kujundamine; raamatukogus sobivate luuletuste otsimine, luuletustega trükise kujundamine. õnnitluskaardi kujundamine; valitud värsile vastuse joonistamine; teema „Magus tähestik“: tähestik, nimed; sõbrad ja sõpruse hoidmine, sallivus.

Loodusõpetus: mets kui erinevate organismide elupaik; maakaart, ilmakaared; ilmakaarte määramine; fotolt plaaniks; mõõtkava; aastaajad, värvid looduses; päikesesüsteem (Maa ja Päike, valgus ja vari); taevakehad; virmalised.

Inimeseõpetus: teema „Ajalugu“ (rahvus, laulupidu, „Kalevipoeg“, taluhooned); teema „Kultuur“ (rahvariided, ehted, minevik, pärand); teave ja reklaam, internet; aeg ja selle kulgemine.

Muusika: musitseerimise ja muusika kuulamise võlu; värvid muusikas; muusikateater; muusika elemendid- rütm, meloodia, dünaamika, kõlavärv; eesti rahvalaulud, rahvamuusika, rahvatantsud; minu muusikaline trikk; loodushääled.

Kehaline kasvatus: liikumise võlu ja ilu;

Matemaatika: ajaühikute kestvuse võrdlus.

Tööõpetus: rahvakunst ja rahvariided, rahvakunsti elementide kasutamine kaasaegses riietuses.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kool, positiivne suhtumine õppimisse; erinevate tegevusalade ja ametite tutvustamine, nende olulisus ning omavahelised seosed.

Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon: teabevajaduse määratlemine ja otsing; silmaringi avardamine; infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel; leitud teabele kriitilise hinnangu andmine; visuaalse teksti analüüs; etenduse reklaamide kujundamine ja tutvustuste saatmine

Kultuuriline identiteet: Eesti ja teiste maade muinasjutud; isadepäeva kaart, mardipäeva mask.

Õppekäik: Eesti Rahva Muuseum või muu Eesti eluolu tutvustav muuseum; mineviku-kogemuse säilitamise tähtsus (kunstiteosed, esemed, lood).

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: osalemine rühmatöös, oma arvamuse avaldamine; ühisürituse ettevalmistamine ja läbiviimine.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: loodus minu ümber, loomalood, elus ja eluta loodus, tasakaal looduses.

4.klass

Õppesisu	Õpitulemused
4. klass – 35 tundi	
KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS	
Inimese kujutamine: täisfiguuri ja näo proportsioonid	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest. Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamiskiise. Tunneb abstraktsele vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ning lihtsamaid kompositsioonivõtteid.
Erinevas eas inimeste kujutamine	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest. Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamiskiise.
Inimene tegevuses	Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamiskiise. Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koostõju ja pildi kompositsiooni. Tunneb värviõpetusreegleid.
Inimese, looduse ja tehisevormide suhe	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest. Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi.
Visandamine naturist	Oskab kasutada töömaterjale.
Vaikelu	Erinevate tehnikate kasutamisoskus.
Varju tekkimine	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS	
Värvide segamise elementaartabel	Tunneb visuaalse kunsti mõisteid, oskab neid kasutada ja oskab valikuliselt kasutada erinevaid tehnikaid.
Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline)	Oskab kasutada loetletud töömaterjale ja vahendeid.
Koloriit	Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid.

Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt)	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Akromaatilised ja kromaatilised värvid	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Sümmeetria ja asümmeetria	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Dünaamiline ja staatiline kompositsioon	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest.
Pildi dominant	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Kompositsiooni tasakaal	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab kasutada erinevaid tehnikaid.
Õhu(värvi)perspektiiv	Tunneb kunsti mõisteid ja oskab neid kõnes kasutada. Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid ja erinevaid tehnikaid.
Pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt	Tunneb kunsti mõisteid ja oskab neid kõnes kasutada. Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid ja erinevaid tehnikaid.
DISAIN JA KIRJAÕPETUS	
Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne)	Tunneb vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi ja kompositsioonivõtteid. Oskab neid kasutada kujundamisülesannete lahendamisel ruumis ja tasapinnal.
Teksti kujundamine (nt seoses emakeele loovtöödega)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
Kirjaoptika	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.

Initsiaal	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
Fantaasiakiri	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
Tarbegraafiline kiri (nt pakend, etikett jne)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kasutatavaid kunstimõisteid ja oskab neid kõnes kasutada. Oskab kasutada loetletud töömaterjale ja –vahendeid.
VESTLUSED KUNSTIST	
Kunstiliigid (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst)	Tunneb kõrgtrüki olemust. Mõistab visuaalse kunsti mõisteid.
Koomiks	Tunneb visuaalse kunsti mõisteid, oskab neid kasutada ja oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamisi viise loominguliseks eneseväljenduseks.
Rahvakunst	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv, jne)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kõrgtrüki olemust.
Kunstimõisteid (originaal, koopia, reprod, autoritiraaj)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Ainetevahelised (ajalugu, kirjandus, muusika, teater, film, televisioon, reklaam) seosed	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Kunstimälestised	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb visuaalse kunsti mõisteid ja oskab neid kõnes kasutada.
TEHNIKAD JA MATERJALID	
Maal	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid, tehnikaid ja väljendusvõimalusi, kompositsioonivõtteid ruumis ja tasapinnal.

Maalimine kattevärvide ja akvarellidega	Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid, tehnikaid ja väljendusvõimalusi, kompositsioonivõtteid ruumis ja tasapinnal.
Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega	Oskab kasutada töömaterjale ja –vahendeid, tehnikaid ja väljendusvõimalusi, kompositsioonivõtteid ruumis ja tasapinnal.
Graafika	Tunneb kõrgtrüki olemust. Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest.
Joonistamine grafiit-, vilt- ja pastapliiatsiga	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kõrgtrüki olemust.
Paljundusgraafika: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk)	Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. Tunneb kõrgtrüki olemust.

5.klass

KUNSTIÕPETUS 5.KLASS (35 TUNDI)	
Mitmesugust vormide kujutamine eelneva vaatluse järgi	Tunnetab oma kunstivõimeid, visandab loovülesandeid
Vormide ruumilisuse kujutamine modelleerimine savi, grafiitpliiatsi, sõega	Analüüsib ja märkab erinevaid vorme rakendab uusi visandamise tehnikaid
Valguse varjude tekkimise seaduspärasused teoreetiline selgitused ja harjutusülesanded	Mõistab valguse ja varju tekkimise seaduspärasusi
Erineva heletumedusega esemete kujutamine sõega poolvari langev vari refleks	Suudab näha ja kujutada esemeid kolmemõõtmelisena
Pildiruum ruumilisuse edastamine Mitmeplaaniline kompositsioon Paigutus joonistuslehel	Omab ettekujutust kompositsioonist Pildipind kui aken mille kaudu kunstnik näitab vaatajale oma pildimaailma
Vaatleja silmapiir	Omab teadmist silmapiiri avatusest ja suletusest
Joonistuslehe pinna organiseerimine Üheplaaniline kompositsioon	Mõistab pildiosade omavahelisi seoseid.
Mitmeplaaniline kompositsioon kompositsiooni fookus ja selle muutmine	Omab teadmisi pildikunsti joonte pindade värvide omavahelistest suhetest
Tasakaal-tasakaalu otsimine	Tunnetab pildi rütmi.
Natüürmordis olevate esemete erinev paigutus	Omab teadmisi vormide omavahelisest mõjupiirkonnast
Perspektiivi lõhkumine mitmest vaatenurgast	Rakendab teadmisi loovülesannetes.
Mitmesuguste looduse ja väikevormide visandamine	
Koloriit	Omab kogemust et värve kasutades saab luua terviku

Värviringi moodustamine esimese teise ja kolmanda astme värvid	Omab teadmisi värvikarbis olevate värvide väljenduslikkusest
Vaikelu akvarellis	Rakendab teadmisi, kasutab erinevaid kunstitehnikaid
Vaikelu akrüülidega	
Kollaaži tehnikas vaikelu	
Kunsti liigid	
Arhitektuur tarbekunst kujutav kunst disain	Märkab ümbritsevat keskkonda
Rahvakunsti mõiste ja pealiigid	mõistab rahvakunsti säilitamise olulisust

6.klass

KUNSTIÕPETUS 6. KLASS 35.tundi	
Kunstiliigid – arhitektuur maal graafika põhimõistete tutvustamine kinnistamine	Mõistab ja kasutab sõnavaras kunstialaseid termineid
Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid	Erinevatest teabeallikatest info leidmine kunstiraamatute uurimine
Kunstiteose analüüs	
Kunstiteos kuiteadmiste andja ja oma ajastust ja selle inimestest jutustav lugu	Märkab erinevaid sõnumeid leiab seoseid tänapäeva eluga
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas	Analüüsib nüüdiskunsti teoseid
Abstraktne kunst	Tunnetab oma kunstivõimeid väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid
Maalimine kattevärvidega nii spontaanselt kui ka läbimõeldumalt mitmesuguse pinnafaktuuri kasutamise	Rakendab erinevaid kunstitehnikaid
Tartu Kunstimuuseumi külastamine Muuseumi töötuba	Mõistab muuseumide ja galeriide vajalikkust
Muuseumide galeriide funktsioonid	
Vaba ja rakendusgraafika	Rakendab oma teadmisi graafilise lehe teostamisel
Kõrgtrükk sügavtrükk lametrükk	
Traditsioon ja uuenduslikkus disainis	On avatud erinevate kunstilimingute suhtes
Graafiline disain	
Eesti rahvakunst Tähelepanekud loodusest teadmised elust seos tavade ja kommetega	Mõistab kultuuriväärtusi Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses maailmas
Märgid sümbolid meedias ja reklaamis	Märkab sõnumeid analüüsib meediat ja reklaami
Arhitektuur-ehituskunst kui inimese praktilisi kui ka kunstilisi vajadusi rahuldav objekt	Mõistab kultuuriväärtuste kaitse vajadust
Elukeskkonna parandamine arhitektuuri kaudu	

Eesti tuntumad ja säravamad arhitektuuri sümbolid	Omab teadmisi säravamatest kunstiobjektidest
---	--

7.klass

KUNSTIÕPETUS 7. KLASS 35 TUNDI	
Joonistamine ja joon Graafiline eneseväljendus	Tunnetab ja arendab oma kunstialaseid võimeid
Pind ja fraktuur	Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte
Inimene loodus ja tehisvormid	
Stiliseerimine	Kasutab ideest lähtudes mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid
Visandamine	
Loomade joonistamine	Esitab tulemusi põhjendab valikuid
Esemete modelleerimine valguse varjuga	
Värvide kontrastid vastastikused mõjud koosõla ,tasakaal	Kasutab erinevaid lahendusvariante
Kompositsiooniskeemid. Kuldlõige	Kasutab kunsti õppides tehnoloogiavahendeid
Kadreerimine, foto ja videokunst	
Erinev vaatepunkt	
Märk ja sümbol	Arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle
Grotesk ja laisule võtted markeriga	Arendab teadlikult kunstialaseid võimeid
Arhitektuur-ajalootundides läbitava kultuuriloo meenutamine ja seostamine vestlusega ehituskunsti stiilidest	Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas
Arhitektoonika ruumis: ruumiline Struktuurikombinatorika	Arendab kunstialaseid võimeid
Ruumi-illusioonid	
Erinevate kultuuride kunstiajaloo teoste näited	Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid
Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad	Mõistab, et nüüdiskunst kõnetab vaatajat laias teemade ringis
Akvarelltehnika	Arendab kunstialaseid võimeid
Graafiline akvarell	

8.klass

KUNSTIÕPETUS 8. KLASS 35.TUNDI	
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunkt	Tunnetab ja arendab teadlikult oma võimeid Leiab isikupäraseid teostusvõimalusi
Kunstiteose sõnum, kontekst	Põhjendab valikuid
Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele, sihtgrupile	Kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid väljendusvahendeid

Sümbol, allegooria ja tsitaat sõnumikandjana .	Mõtestab oma loomingut
Pastelli ja sõetehnika Abstraktsed kompositsioonid	Arendab oma kunstialaseid võimeid.
Suhted ja seosed kompositsioonis	Leiab erinevaid lahendusvariante
Proportsioonid ehk suurussuhted	
Inimese ja ruumilise keskkonna suhted	Analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte
Disain, kui probleemilahendus	Mõistab disaini kui protsessi
Tegevuskunst (happening, performance)	Mõistab, et nüüdiskunst väljendub erinevates meediumites
Graffiti	
Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilise esteetilisus, eetilisus	Võrdleb eri ajastute arhitektuuri näiteid
Eesti kunsti suurkujud ja teosed	Tunneb Eesti kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid
Kitši olemus	
Eesti rahvakunsti seosed põhjamaade soomeugri rahvaste ja maailma etnograafilise kunstiga.	Teadvustab rahvakunstirolli ühiskonnas
Restaureerimine ja renoveerimine	

9.klass

KUNSTIÕPETUS 9.KLASS	
35 tundi	
Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile	Kasutab ideest lähtuvalt sihipäraselt mitmekesiseid väljendusvahendeid
Kiri kui muutuv kunst	Seostab omavahel kirja ja kujutavat kunsti
Installatsioon	
Kunsti piirid on ületatud. Kunstivool- popkunst	Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites
Kollaaz – rütmiline kompositsioon aktuaalsetel teemadel	Põhjendab valikuid kasutab isikupäraseid teostamisvõimalusi
Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes	Seostab kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut
Fotograafia vahendite kasutamine.	
19. saj maalikunst	Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid
Popkunst	Arendab loovülesannetes mitmekesiseid väljendusvahendeid
Opkunst	
Lugude jutustamine kasutades erinevaid kunstivahendeid (paber, lõuend, digitaalsed võimalused, erinevaid tehnikaid segades	Mõistab, et nüüdiskunst väljendub erinevates meediumites
Ready made (nautlev vaatamine)	
Performance – etenduskunst	
Skulptuur, postament, keskkond	
Tehnilised vormimängud	Mõistab disaini kui protsessi

Kineetiline skulptuur	
Arvutigraafika 1960.aastatest tänapäevani	Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogivahendeid
Digipildi eksponeerimine	
Animatsioon ja selle liigid	
Videokunsti ajaloost. Eesti videokunst	

	5. klass, 6. klass	7. klass, 8. klass, 9.klass
ÕPPESISU	Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine. Kompositsiooni tasakaal, dominant. Liikumise kujutamine. Konkreetne ja abstraktne. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Kunstiteose analüüs.	Kommunikatsioon kunstis. Keskkond ja kunst. Kultuurilugu. Tehnoloogia ja kunst. Stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine. Teksti ja pildi koosmõju. Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teose vorm, kompositsioon, materjal, tehnika, sõnum, kontekst.
MAASTIK, HOONED	5. Loodus versus arhitektuur uuslinn ja puud vms). 6. Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Taevas.	7. Tänav, talukompleks vms (maja välisdetailid). 8. Realistlik maastikumaal, veekogu. 9. Loodusdetailid, maja siseruum.
GEOMEETRILISED VORMID	Kubistlik pilt. 5. Kera, silinder, tahukas. 6. Eseme jaotus geom. kehadeks.	7. Geom. kehade, kujundite ja värvide sümboltähendused. 8. Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujundile. 9. Arhitektoonika.
ESEMETE KUJUTAMINE	Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. 4. Esemete suurusuhted (laius, kõrgus). 5. Ühe eseme erinevate osade suhe.	Oma tähelepanekute, seisukohtade ja kujutluste edastamine kunstivahenditega. 7. Pindade ja vormide mahulisus.

	6. Pöördkehad jt mahulised esemed.	8. Natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik, kadreerimine. 9. „Moonutused” (a`la Picasso või Cezanne) pildi mõju suurendamiseks.
INIMESE KUJUTAMINE	Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant, koloriit. 4. Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu. 5. Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid. 6. Inimese liikumisasendid. Mahulisus. Pea profiilis.	Kunstiteoste, -stiilide ja lugude kasutamine inspiratsiooniallikana 7. Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. 8. Meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine. 9. Mitu figuuri „suhtlemas”, käed.
VALGUS, VARI, VÄRV	4. Põhivärvid, värviring, vikerkaar. Õhtu ja hommik. 5. Valguse muutumine, vari maas ja seinal. 6. Ühe eseme vari teisel, valgustatud pöördkeha. Värvide harmoonia.	7. Oma-, langev-, poolvari ... värvide vastastikune mõju. 8. Varjud perspektiivis. Värvid kui meeleolu väljendus. 9. Peegeldus, läige, refleks. Värvide psühholoogiline mõju.
SKULPTUUR	4. Pehmed materjalid nt savi või saepurumass. 5. Penoplast vms. 6. Materjalide kombineerimine.	7. Paberskulptuur ilma liimita. 8. Skulptuur „liigse” eemaldamisega. 9. Materjali valik lähtuvalt teemast.
GRAAFIKA	4. Faktuurpilt, materjalitrükk. Heledusastmed värvipliatsitega. 5. Papitrükk. Mustritega pinnakatmine. 6. Sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonistuses.	7. Sügavtrükk, värvi- ja viltpliatsite ühendamine. 8. Erinevate graafikaliikide katsetused. 9. Graafika ja kollaaži segu.

DEKORATIIVNE KUJUNDAMINE	<p>4. Rütm, ribakujundus, rebimine.</p> <p>5. Piiramatu pinna kujundus. Aplikatsioon.</p> <p>6. Mahulise pinna kujundus. Värvimuutused korduvas mustris.</p>	<p>Kujunduse läbiv stiil. Värvide kujundustes, värvide psühhofüsioloogiline mõju.</p> <p>7. Rahvakunst mujal (india, indiaani, eskimo...) .</p> <p>8. Islami matemaatilised mustrid ja ornament.</p> <p>9. Mandala vms mustrisüsteem.</p>
MÄRGID JA SÜMBOLID	<p>4. Liiklus- jt lihtsustatud märgid.</p> <p>5. Märk kui stilisatsioon, (lennujaama) piltkiri.</p> <p>6. Märk kui sümbol (nt horoskoop).</p>	<p>7. Geomeetriline kujund kui sümbol. Märgi mitmetähenduslikkus.</p> <p>8. Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk.</p> <p>9. Mäng sümbolitega, logotüüp.</p>
KIRJAÕPETUS	<p>Kiri kujundustes, kirjastiilid.</p> <p>4. Trükitähtede kujundamise erinevad viisid.</p> <p>5. Tähtedest pilt jt „trikid” šriftiga.</p> <p>6. Ruumiline ja varjuga täht.</p>	<p>Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.</p> <p>7. Uue šrifti loomine või analoogse tuletamine.</p> <p>8. Šrift raamatus ja plakatil.</p> <p>9. Kalligraafia.</p>
ILLUSIOONID, MÕISTATUSED	<p>4. „Kes tõmbas kala?”, labürint.</p> <p>5. Peitepilt, kaksikpildiga liikumisillusioon.</p> <p>6. Ühtpidi üks, teistpidi teine, mitmetimõistetav a’la Dali vms.</p>	<p>7. Peegeldus + perspektiiv.</p> <p>8. Escheri ruutsüsteem. Animafilmi põhimõte.</p> <p>9. 3-D efekt. Stereoskoop.</p>
VOLTIMINE	<p>4. Lihtsad põhivormid (laevuke).</p> <p>5. Loomad-linnud.</p> <p>6. Lilled ja lennukid.</p>	<p>7. Voltimistrikid.</p> <p>8. Volditud geomeetria.</p> <p>9. Volditud moodulitest koostatud vormid.</p>

KUNSTIAJALUGU	<p>Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride iseärasused .</p> <p>Kunstiterminid.</p> <p>Julgustavad dekoratiivsed näited:</p> <p>4. Postimpressionistid, fovism ...</p> <p>5. Kubism, juugend, Art Deco ...</p> <p>6. Kauged kultuurid, antiik ...</p>	<p>Kunstiajaloo tuntumad teosed. Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Tehnika arengu mõju kunstile.</p> <p>Kunstniku stiil.</p> <p>Kunstiteoste säilitamine. Kunstiteos ühiskonna kontekstis:</p> <p>7. Keskajast barokini.</p> <p>8. 19. sajandi stiilid, modernism.</p> <p>9. Protsessuaalne kunst, kunstide süntees – tänapäev.</p>
EESTI	<p>Eesti kunsti suurkujud ja teosed. 4. Geomeetriline tikand.</p> <p>5. Lilltikand, sõlg.</p> <p>6. Taluarhitektuur.</p>	<p>Eesti kunsti suurkujud ja teosed tänase päevani.</p> <p>7. Käisekiri, vöökiri.</p> <p>8. Puitpindade kujundus, krähmukirjad jm.</p> <p>9. Ruunikiri ja „salasõnumid” rahvakunstis.</p>
DISAIN	<p>Vormi ja funktsiooni seos. Keskkonnasõbralik disain. Graafilise disaini kujundusstiilide võrdlemine trükistel, reklaamis, arvutimängudes, veebikeskkonnas ja mujal. Tarbimine.</p>	<p>Disaini liigid. Ergonoomilisus, sihtgrupp. Moodulsüsteemid.</p> <p>Kunstiga seotud ametid. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisuus.</p>
DIGITAALNE PILT	<p>Liikumise kujutamine, liikumisillusiooni teke, animatsioonitehnikad.</p>	<p>Digitaalne pilditöötlus, digitaalse pildi kasutamine teistes tehnikates.</p>
MEEDIA	<p>Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.</p> <p>Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis</p>	<p>Isiklik stiil, teatud stiilelementide, kujutamismõtete ja tehnikate teadlik eelistamine. Linnakeskkond.</p>

		<p>Originaal, koopia, reproduktsioon. Paljundatavus kunstis. Autoriõigus.</p>
ÕPPETEGEVUS	<p>Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine. Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel. Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.</p> <p>Digitaalsete tehnikate katsetamine.</p> <p>Filmide, arvutimängude, koomiksite ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.</p>	<p>Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, aineterminoloogia kasutamine.</p> <p>Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.</p> <p>Tulemuse esitlemine.</p> <p>Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.</p> <p>Infootsing erinevatest teabeallikatest.</p> <p>Looduslike ja tehiskeskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.</p>
MÕISTED	<p>ÜLDMÕISTED</p> <p>Autorikaitse Detail Foto Graafika Illusioon Koopia Originaal Rahvusvahelised värvinimed (nt purpur) Reproduktsioon Teos, autor, vaataja Vorm Völtsing Värvide rahvapärased nimetused</p> <p>KOMPOSITSIOONI, KUJUNDUSE MÕISTED</p> <p>Dekoratiivne Dekoratsioon Diagonaal (kompositsioonis)</p>	<p>ÜLDMÕISTED</p> <p>Alternatiivkunst Ateljee Avangard Emotsioon Faktuur, struktuur, tekstuur Galerii Harmoonia Koopia Nägemismeel Nähtav valgus, elektromagneetilised lained Nüanss Originaal Spekter Vabakutseline kunstnik Völtsing Värvieelistus Värvussümbolika Värvussüsteemid Värvusteooria</p> <p>KOMPOSITSIOONI, KUJUNDUSE MÕISTED</p> <p>Dominant Eksterjäär,interjäär En face</p>

	<p>Disain Dramaatileine Dünaamiline Figuraalkompositsioon Figuur Karikatuur Koomiks Kompositsioon Kompositsiooni tasakaal Liikumisasendid Monokroomne Natüürmort, vaikelu Näoproportsioonid Perspektiiv Pildi sügavus, kolmas mõõde Proportsioon Silmapiir Stiliseerima Suurussuhted Test Vari, langev vari</p> <p>Õhuperspektiiv</p> <p>DISAIN, ARHITEKTUUR</p> <p>Fantaasia(joonis)-kiri Fassaad Funktsioon Jooniskiri Konstruktsioon Pakend Pinnalaotus Reklaamikunst</p> <p>KUNSTIAJALUGU</p> <p>Ansambel (arhitektuuri-) Galerii Katedraal Koopamaal Kunsti(kultuuri)mälestiste kaitse Kunstiajalugu Keskaja kunst Klassika Lõuend Moodne kunst Massikultuur Realistlik Reljeef Restaureerimine Romantiline Sammast Stiiil Sürrealistlik Tempel (ehitis)</p>	<p>Figuraalkompositsioon Foon Horisont Kaader, kadreerimine Koloriit Komplementaarvärvid Küllastunud värvid Langev-, heit-, pool-, omavari Loodusdetail, motiiv Läige Maastikumaal, loodusvaade, motiiv Monokroomne Murtud e tuhmistatud toonid Pagupunktid Panoraam Piiramata pind Rakurs Refleks Sarj Siluett</p> <p>Stiliseerimine Tsentraalperspektiiv Tuumpunkt, koondpunkt Valgus-vari</p> <p>DISAIN, ARHITEKTUUR</p> <p>Firmamärk, logo Graafiline disain Illustraator Logo, piktogramm Multimeedia Moodul Plakat, afišš, poster. Projekt Sisekujundus Siseruumi perspektiiv Stenograafia Videokunst Virtuaalne kunst</p> <p>KUNSTIAJALUGU</p> <p>Abstraktne kunst Action, aktsioon Allegooria Arheoloogia Assamblaaj Etnograafia Ilmalik, vaimulik Graffiti Installatsioon Kalligraafia Klassikaline Kontseptuaalne Kunstiteooria, -kriitika, - teraapia, poliitika Molbert Monumentaalkunst Moodsa kunsti muuseum Obelisk Performance Pühak Realistlik Renoveerimine, restaureerimine Sürrealistlik Teatrikunstnik</p>
--	--	---

	<p>VÖTTED</p> <p>Eksliibris Graafika</p> <p>Grafiit Keraamika Klaasimaal Kollaž Konstrueerima, konstruktsioon</p> <p>VAHENDID, TEHNIKAD, MATERJALID</p> <p>Makulatuur Pabermass Pastell, õlipastell Sangviin Tempera Trükipress Tušš</p>	<p>VÖTTED</p> <p>Alusjoonis Frotaaz, grataaz Grafiit Krunt Lametrükk Linoollõige, puulõige Litograafia, lito Lõuend</p> <p>VAHENDID, TEHNIKAD</p> <p>Palett Pigment Reljeef Sangviin Sügav- ja kõrgtrükk Tempera Trafarett, šabloon Õlivärv</p>
--	--	---